

Kommunistborgen Norrbotten

113276

Valdagen närmar sig och det spekuleras friskt över utgången. Alla iakttagare äro överens om, att kommunisterna komma att öka. Det sannolika synes vara sju kommunistvinster, varigenom kommunisterna skulle komma upp i tio andrakammarmandat. "Ny Dag" och de övriga organen för Moskvas svenska anpassningar räknar visserligen med 18 mandat, men det är dess bättre en önskedröm utan verklighetsunderlag.

Vad övriga partier beträffar tar bondeförbundet hem tre relativt säkra mandatvinster. Inom partiet självt räknar man emellertid med att kunna återvinna samtliga åtta mandat man förlorade vid 1940 års val. För folkpartiets vidkommande förklara de egna partiorganen, att man skall göra fem mandatvinster, men detta anses på flera håll vara en kalkyl i överkant. För högerns vidkommande varierar kalkylerna mellan oförändrad ställning och fyra till fem mandatvinster. Förlusterna skulle i samtliga fall gå ut över socialdemokraterna.

Den mest sannolika valutgången torde vara, att kommunisterna öka med sju mandat, medan högern, bondeförbundet och folkpartiet öka med vardera tre till fyra mandat. Socialdemokraterna skulle alltså löpa risken att förlora inalles 16 till 19 mandat. Per Albins parti har nu 134 mandat i andra kammaren, varför en förlust på 20 mandat skulle innebära, att det förlorade sin majoritetsställning i den folkvalda.

Så fastlåsta som partiernas styrkeförhållanden äro hos vårt klassröstande folk, måste de minsta förskjutningar ha värde som fingervisande utslag av opinionens reaktioner. Gör socialdemokraterna sina största förluster till kommunisterna, kommer man inom det socialdemokratiska partiet att säga: Vi måste fortsätta att radikaliser oss. Vårt efterkrigsprogram med dess omdaning av hela samhället i socialistisk riktning måste snarast realiseras.

En socialistisk-kommunistisk majoritet i andra kammaren kommer i

femte röstande valman i Norrbotten skulle rösta kommunistiskt, medan endast var sjätte skulle rösta med högern.

I stort sett ha vi tre slags kommunister här uppe i Norrbotten. Till den första gruppen kan man räkna de yngre missnöjda elementen från de fattiga ödemarksbyarna och avsides liggande platserna. De mena att det aldrig kan skada att rösta kommunistiskt. Det är ett sätt att visa sitt missnöje på — en metod med vilken man hoppas kunna skrämman de styrande till nya och mer effektiva välfärdsåtgärder. I många fall är denna kommunism en naturlig reaktion mot den eftersläpning i utvecklingen som man ännu kan konstatera inom icke ringa områden av vårt vidsträckta, glesbebyggda län — till ytan en fjärdedel av Sverige, men endast inrymande en knapp trettiondedel av dess folkmängd. Denna kommunism kommer man bäst tillrätta med genom att det allmänna i god samverkan med enskild företagsamhet söker råda bot på ännu existerande efterblivenhet.

Sedan har vi Malmfältskommunismen. Den är ett arv från fäderna. Det är de gamla rallarnas o. de först hitflyttade bergslagsgruvarbetarnas radikalism som söker sig nya former. Adrian Molin skrev en gång i sin bok "Svenska landskapslynnen" om Kiruna, att i en sådan modern storstad i miniatyr, ett gruvsamhälle utslängt i ödemarken måste svensken ha något att stimulera sig med. Och då spriten inte var tillgänglig, tog man till politiken och blev kommunist.

Det är naturligtvis inte hela förklaringen. Men nog ligger det något i den. I varje fall torde det vara svårt, att någonstades i Sverige påträffa en så förborgerligad kommunism, som den som gör sig bred bland malmfältens gruvarbetare — en av världens skickligaste, säkraste, bästa och tillika högst betalda gruvarbetarkårer.

Farligast i nuvarande läge är emellertid den tredje kommunistgruppen

slikt läge inte att låta sig åtnöjas med att äga den politiska makten i samhället. All sannolikhet talar för, att den inte hejdar sig, förrän den framtvingat beslut som tillvällar staten ledningen av näringslivet, varpå majoriteten i kraft av sin ställning utövar denna ledning. Hela vårt gamla frihetssamhälle kommer därmed att kastas i stöpsleven. Gällde 1940 års val en manifestation av den yttre friheten, så avgöra 1944 års val den inre.

Göra socialdemokraterna åter sina största förluster till de borgerliga partierna, kommer Per Albin Hanssons och Wigforss parti ofelbart att slå in på en mera moderat kurs — precis så som skedde efter 1928 års valnederlag. Den borgerliga samverkan är i år bredare än någonsin tidigare sedan proportionalismens införande för 35 år sedan. Visar det sig, att framgången följer denna koalition i spåren, så att socialdemokraterna göra större förluster till de borgerliga än till kommunisterna kommer verkningarna därför att sträcka sig vida utöver de gränser, som markeras av själva förskjutningen på något dussin mandat i andra kammaren.

Det är ur dessa synpunkter valet i Norrbotten får sin stora betydelse. Ty här är en av de valkretsar, där striden kommer att stå utomordentligt hård mellan den borgerliga koalitionen o. kommunisterna om det mandat som socialdemokraterna med till visshet gränsande sannolikhet förlora. Därtill kommer att kommunistmönstringen i Norrbotten har sin givna utrikespolitiska aspekt, som man inte alldeles kan bortse ifrån.

Kommunismen i Norrbotten är väl värd sitt eget kapitel. Vid förra valet mönstrade Moskvas röda anpasslingar nära 15,000 röster i vårt län, och på borgerligt håll räknar man med, att de i år komma upp till minst 17,000 röster. Det är en högst allvarlig siffra. Den betyder, att var

— den som helt försvurit sig åt, Moskva. Den är övertygad om, att det inte blir någonting annat än styckverk av Norrbotten — som dock har jordens rikaste järnmalmfält, världens största grafitförekomster, enorma vattenkraftresurser och väldiga skogliga rikedomar inom sina domäner, — om inte ryssarna komma hit och på allvar utnyttja rikedomarna. Då skulle borgarna köras undan och kommunisterna få visa vad de duga till.

Ingen utanför Ryssland vet väl ännu, vad planer ryssarna ha med norra Finland och Nordnorge. Komma de att nöja sig med Petsamo-distriktet eller skola de sträcka sig längre? Och hur skola ryssarna utnyttja det avtal de slutit med norska Londonregeringen om "befrielse" genom rysk hjälp av Nordnorge? Idel frågetecken.

Kanske få vi en rådsrysk lappländsk republik så in på knutarna, att Norrbotten både i väster, norr och öster kommer att gränsa till denna nya ryska lydstat. Det blir då minst sagt obehagligt för oss, om det inom Norrbotten kommer att finnas en högljudd klick av kommunist, som skrika, att de vilja hem till Sovjet — allt under det de för sina ryska herrar peka på de väldiga naturrikedomar, som här finnas. Och på ståtliga valsiffror av 17,000 kommuniströstande.

Det utrikespolitiska skeendet påverkas inte i någon mån av de svenska valen den 17 sept. Vår uppgift är emellertid att hålla hemmakommunismen på mattan genom att lägga valedeln på rätt sätt. Sedan få vi söka komma till rätta med den inhemska kommunistiska sjukan på de vägar, som stå oss till buds: reformer där sådana krävas, upplysning, där påverkan är möjlig, samt ett kraftfullt och hänsynslöst inskridande mot de rena landsförrädarna, där dessa äro att finna.